

1) Materiál: "Přístup SZPI k posuzování zdravotních tvrzení vztahujících se k hubnoucím programům"

SZPI připravila návrh materiálu ("Přístup SZPI k posuzování zdravotních tvrzení vztahujících se k hubnoucím programům") k posuzování tvrzení vázaných na hubnoucí programy. Cílem bodu je diskuse k tomuto materiálu, sdílení případných připomínek a případné odsouhlasení. (SZPI)

Závěr: Vodítka SZPI poukazují na rozdíl mezi dietou, která je složena z produktů jedné značky (Ketomix – mají vlastní výrobky), které se po celou dobu programu konzumují a dietou, kterou zákazníkovi poradí například v Naturhouse – dělají výživové poradenství, změří a zváží zákazníka, výživový poradce sice nějaké výrobky na hubnutí může doporučit, ale lze se i normálně běžně stravovat.

Informace: „s Ketomixem zhubnete...“ – jedná se o porušení čl. 12 písm. b) nařízení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin, který zní:

„Omezení používání některých zdravotních tvrzení

b) nejsou přípustná tvrzení, která odkazují na míru nebo množství úbytku hmotnosti“

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že informace „s Ketomixem zhubnete...“ je považována za nepovolené zdravotní tvrzení.

- Informace: „s Naturhousem zhubnete...“ – se neřeší dle nařízení (ES) č. 1924/2006. Rozhodující je to, zda společnost Naturhouse nabízí nebo nenabízí výrobky pod svojí vlastní značkou. Pokud společnost Naturhouse výrobky pod svojí značkou nenabízí a poskytuje pouze poradenství, je informace „s Naturhousem zhubnete...“ považována za prosté sdělení.

Zdravotní tvrzení o hmotnostním/objemovém úbytku vztahující se k dietnímu programu jsou zakázána na základě čl. 12 písm. b) nařízení (ES) č. 1924/2006, který zní:

„Omezení používání některých zdravotních tvrzení

b) nejsou přípustná tvrzení, která odkazují na míru nebo množství úbytku hmotnosti“

2) Úprava podmínek pro uvádění výživových tvrzení „se sníženým obsahem tuku/cukru případně soli“.

Potravinářská Komora navrhuje úpravu podmínek pro uvádění výživových tvrzení „se sníženým obsahem tuku/cukru případně soli“. Důvodem je velký tlak na výrobce v rámci F2F na snižování negativně vnímaných nutrientů. PK ČR uvádí, že Evropskou Unii stanovené snížení o minimálně 30 % je ve většině případů technologicky nemožné, a navíc toto snížení výrazně ovlivní senzorické vlastnosti. Řada výrobců může potvrdit, že ne vždy se tyto výrobky udrží na trhu. Otázkou tedy je, měla by ČR na EK vznést návrh na úpravu podmínek výše uvedeného tvrzení na snižování negativně vnímaných nutrientů? (PK ČR)

Závěr: Reformulaci není v tomto případě bráněno, PPP může informaci o postupném snižování množství tuku, cukru nebo soli sdělovat spotřebiteli prostřednictvím tabulky výživových hodnot, přičemž když splní podmínky výživového tvrzení, může výživové tvrzení uvést na obale.

3) Sdělení na etiketě: „Tento výrobek má 5x více omega-3 než losos“. Je považováno za výživové tvrzení nebo prostě sdělení?

Na výrobku je uvedeno sdělení „Tento výrobek má 5x více omega-3 než losos“. Otázkou je, zda by mělo být toto označení posuzováno jako výživové tvrzení nebo prostě sdělení? (pozn. výrobce tvrdí, že by odkazoval na nutriční tabulky přístupné na internetu). (SZPI)

Závěr: Informace „Tento výrobek má 5x více omega-3 než losos“ je považována za výživové tvrzení srovnávací, které je nepovolené. Povolená srovnávací tvrzení jsou uvedena v nařízení (ES) č. 1924/2006. Například „light“, „se sníženým obsahem.“

V případě srovnávacího tvrzení, musí být potravinu průkazně srovnávána s potravinami stejné kategorie a musí být uveden rozdíl v množství živiny nebo energetické hodnoty a srovnání se vztahuje na stejné množství potravin.

4) Sdělení „S vysokým obsahem kofeinu“ či „obsahuje kofein“ – je považováno za prosté sdělení nebo výživové tvrzení?

Na výrobku je uvedeno sdělení „S vysokým obsahem kofeinu“ či „obsahuje kofein“. Lze toto sdělení považovat za výživové tvrzení nebo prosté sdělení? (SZPI)

Závěr:

Tvrzení „obsahuje taurin, kofein, guaranu“ je považováno za výživové tvrzení. Lze tedy použít tvrzení dle přílohy nařízení (ES) č. 1924/2006:

„OBSAHUJE“ (NÁZEV ŽIVINY NEBO JINÉ LÁTKY)

„Tvrzení, že potravinu obsahuje určitou živinu nebo jinou látku, pro které nejsou v tomto nařízení stanoveny zvláštní podmínky, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, splňuje-li produkt všechna příslušná ustanovení tohoto nařízení, a zejména článek 5. Pro vitamíny a minerální látky se použijí podmínky vztahující se na tvrzení „zdroj...“.

Tyto látky jsou považovány za „JINÉ LÁTKY“ podle nařízení (ES) č. 1924/2006.

Výše uvedené platí, aniž je porušena povinnost přílohy III bodu 4 v nařízení (EU) č. 1169/2011.

5) V označení kávy je uvedena informace „Káva s obsahem CBD“, lze toto označení považovat za výživové tvrzení nebo prosté sdělení? (SZPI)

Závěr: CBD je neschválená nová potravinu, kterou je zakázáno jako takovou (extrahovanou) uvádět na trh, nebo přidávat do potravin. V případě, že se CBD vyskytuje v potravině, protože je přirozenou součástí některé z jejích složek, potom se legislativa na nové potraviny na tento případ nevztahuje.

V případě že se CBD v potravině vyskytuje přirozeně a PPP hodná uvést výživové tvrzení, je možné k tomuto využít tvrzení dle přílohy nařízení (ES) č. 1924/2006 – OBSAHUJE, spolu se splněním podmínek čl. 5:

„OBSAHUJE“ (NÁZEV ŽIVINY NEBO JINÉ LÁTKY)

Tvrzení, že potravinu obsahuje určitou živinu nebo jinou látku, pro které nejsou v tomto nařízení stanoveny zvláštní podmínky, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, splňuje-li produkt všechna příslušná ustanovení tohoto nařízení, a zejména článek 5...

Látka CBD přirozeně přítomná v potravině je považována za „JINOU LÁTKU“ podle nařízení (ES) č. 1924/2006. Pokud je tvrzení k této látce použito, musí být jeho množství uvedeno v tabulce výživových hodnot. Provozovatel potravinářského podniku má povinnost si ověřit, zda potravinu, kterou hodlá uvádět na trh spadá do působnosti nařízení (EU) 2015/2283 o nových potravinách.

6) Pokud je v označení konopného výrobku uvedená informace „konopí seté přirozeně obsahuje CBD“. Je možné toto označení považovat za výživové tvrzení nebo prosté sdělení? (SZPI)

Závěr: Potravinu je možné označit výživovým tvrzením „konopí seté přirozeně obsahuje CBD“ pouze v případě, že jsou splněny podmínky čl. 5 nařízení (ES) č. 1924/2006 a podmínky vztahující se k tvrzení ZDROJ a tvrzení PŘIROZENĚ uvedené v příloze téhož nařízení.

7) Produkt, který je obohacenou potravinou je označen slovy: „Nezapomeňte. Před zahájením redukčního programu je dobré se poradit se svým lékařem.“ Otázkou je, zda může být tento text považován za nepovolené léčebné tvrzení. PK ČR se domnívá, že se jedná o zakázané léčebné tvrzení. (PK ČR)

Závěr: Článek 7 odst. 3 nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům stanoví, že informace o potravině nesmí připisovat potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat. Výše uvedené sdělení žádné takové vlastnosti potravině nepřipisují. Na základě výše uvedeného sdělení „Nezapomeňte. Před zahájením redukčního programu je dobré se poradit se svým lékařem.“ není považováno za léčebné tvrzení.

8) Etiketa výrobku ketonové diety obsahující sdělení „podporuje proces hubnutí“ nebo alespoň „nízkosacharidová dieta podporuje proces hubnutí“.

Na etiketě výrobku ketonové (nízkosacharidové) diety je uvedeno sdělení „podporuje proces hubnutí“ nebo alespoň „nízkosacharidová dieta podporuje proces hubnutí“. Při označování výrobku není tvrzeno, že zákazník zhubne okamžitě po jeho konzumaci. Nicméně je to skutečný a známý fakt, že nízkosacharidové potraviny (nebo jídelníček postaven na vyšším příjmu bílkovin a tuků zároveň se snížením podílu sacharidů) vede k úbytku tělesné hmotnosti. (PK ČR)

Závěr:

- Sdělení „podporuje proces hubnutí“ je považována za nepovolené nespecifické zdravotní tvrzení dle čl. 13 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006 a proto není možné jej používat.
- Sdělení: „nízkosacharidová dieta podporuje proces hubnutí“ je považováno za specifické zdravotní tvrzení, které není schválené (není na seznamu povolených zdravotních tvrzení), a proto není možné jej používat.

- 9) Sdělení "S vysokým obsahem vlákniny", na etiketě doplňku stravy, přičemž obsah vlákniny splní podmínku podle nařízení (ES) 1924/2006, tj. obsah 6 g vlákniny na 100 g výrobku. Denní dávka doplňku stravy je však např. 2 kapsle, tj. 1 g. V této denní dávce (1 g) je obsah vlákniny zanedbatelný. Je tedy výše uvedené sdělení zavádějící?

Na etiketě doplňku stravy je uvedeno "S vysokým obsahem vlákniny". Obsah vlákniny splní podmínku podle nařízení (ES) 1924/2006, tj. obsah 6 g vlákniny na 100 g výrobku. Denní dávka doplňku stravy je však např. 2 kapsle, tj. 1 g. V této denní dávce (1 g) je obsah vlákniny zanedbatelný. Spotřebitel tedy nabyde dojmu, že konzumuje potravinu s vysokým obsahem vlákniny, ve skutečnosti ale konzumuje tak malé množství této potraviny, že obsah vlákniny je zanedbatelný. Lze uplatnit čl. 7 nařízení 1169/2011? Je to zavádějící informace? (SZÚ)

Závěr: Nařízení (ES) č. 1924/2006 obsahuje v příloze výživové tvrzení spolu s jeho podmínkou zní:

„S VYSOKÝM OBSAHEM VLÁKNINY“

„Tvrzení, že se jedná o potravinu s vysokým obsahem vlákniny, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, obsahuje-li produkt alespoň 6 g vlákniny na 100 g nebo alespoň 3 g na 100 kcal“.

Při jeho použití je nutné splnit podmínky čl. 5 odst. 1 písm. d) nařízení (ES) č. 1924/2006:

d) „množství produktu, o němž lze důvodně předpokládat, že bude konzumováno, poskytuje významné množství živiny nebo jiné látky, k níž se tvrzení vztahuje, jak je vymezeno v právních předpisech Společenství, nebo pokud takové předpisy neexistují, významné množství, které vyvolá uváděný výživový nebo fyziologický účinek, prokázaný na základě všeobecně uznávaných vědeckých údajů“

Vzhledem k tomu, že dotčený doplněk stravy nesplňuje výše uvedené ustanovení článku, protože na základě uvedeného denního dávkování spotřebitel nemůže zkonzumovat významné množství vlákniny, není možné na tomto doplňku stravy toto tvrzení používat.

10) Tvrzení ke klimakteriu

Výrazy jako menopauza či klimakterium nejsou samy o sobě považovány za léčebná tvrzení.

SZPI však v rámci kontroly posoudila jako léčebná tvrzení "Nervozita", „Poruchy spánku“, "Vhodné pro redukci klimakterických potíží".

Městský i krajský soud se přiklonili k tomu, že jde o léčebná tvrzení, ale NSS k tomu má pochyby a chce to od SZPI lépe odůvodnit. SZPI nikdy nezpochybnila, že samotný pojem klimakterium nemoc není, pouze se zaměřila na výrazy jako „poruchy“ či „potíže“.

Citace z rozhodnutí krajského soudu:

V Mezinárodní klasifikaci nemocí se samotný pojem klimakterium či menopauza sice nenachází, pod kódem N95 jsou však zařazeny tzv. Menopauzální a jiné perimenopauzální poruchy, tedy stavy, kdy je běžný průběh menopauzy narušen. Pod kódem N95.1 jsou pak podřazeny tzv. Menopauzální a klimakterické stavy u žen, mezi jejichž symptomy se řadí návaly, nespavost, bolesti hlavy, neschopnost soustředění spojené s menopauzou. Poruchy spánku jsou řazeny jako samostatná nemoc pod kódem G47.

Lze výrazy jako „potíže, poruchy, problémy“ spojené s průběhem klimakteria považovat za léčebná tvrzení? (SZPI)

Závěr: Článek 7 odst. 3 nařízení (EU) č. 1169/2011 stanoví, že informace o potravině nesmí připisovat potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat. V Mezinárodní klasifikaci nemocí jsou zařazeny tzv. Menopauzální a jiné perimenopauzální poruchy pod kódem N95.

Tvrzení ke klimakteriu: „*poruchy spánku*“ a „*vhodné pro redukci klimakterických potíží*“ – jsou považována za léčebná tvrzení, a tudíž nesmějí být na potravině používány. V případě slova „*nervozita*“ záleží na celkovém kontextu, ve kterém je toto slovo na potravině použito.

11) Kocovina

Vrchní zemský soud v německém Frankfurtu v roce 2019 rozhodl, že výrobci doplňků stravy je nemohou inzerovat jako léčbu nebo prevenci alkoholové kocoviny. Kocovina je podle soudu nemoc a příslib jejího vyléčení potravinovým výrobkem je proto nezákonný. Podle informací z tisku hlavní argument soudu ve Frankfurtu byl tento: „Nemocí se rozumí i malá nebo dočasná porucha normální činnosti těla“. Jedná se tedy podle soudu o krátkodobou nemoc a fakt, že příznaky kocoviny odezní samy od sebe nebo že je není potřeba léčit, podle soudu neznamená, že se nejedná o nemoc.

SZPI se v poslední době setkává s nabídkou doplňků stravy proti kocovině zahrnující tvrzení jako „*předcházejte obtížím po konzumaci alkoholu*“ či „*pomáhá předcházet kocovině*“ nebo „*používejte pro rána bez kocoviny*“.

Lze taková tvrzení považovat za léčebná? (SZPI)

Závěr: Článek 7 odst. 3 nařízení (EU) č. 1169/2011 stanoví, že informace o potravině nesmí připisovat potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat. Rozhodnutí soudu říká, že „Nemocí se rozumí i malá nebo dočasná porucha normální činnosti těla“. Jedná se tedy podle soudu o krátkodobou nemoc a fakt, že příznaky kocoviny odezní samy od sebe nebo že je není potřeba léčit, podle soudu neznamená, že se nejedná o nemoc.“ Na základě čl. 7 a rozhodnutí soudu jsou sdělení „*předcházejte obtížím po konzumaci alkoholu*“ či „*pomáhá předcházet kocovině*“ považována za léčebná tvrzení, která nesmí být na potravině uváděna.

12) Předmět a oblast působnosti nařízení (ES) 1924/2006 – komunikace určená pro odborníky ve zdravotnictví

V roce 2016 se mezirezortní skupina pro aplikaci nařízení 1924/2006 zabývala otázkou, zda se nařízení 1924/2006 vztahuje na komunikaci určenou výhradně pro odborníky ve zdravotnictví (např. speciální web určený pro odborníky).

K této otázce byl přijat tento závěr:

Podle článku 1 odst. 2 nařízení (ES) č. 1924/2006 se toto nařízení vztahuje na výživová a zdravotní tvrzení, která jsou uváděna v obchodních sděleních, ať už při označování a obchodní úpravě potravin nebo v reklamách týkajících se potravin, které mají být takto dodány konečnému spotřebiteli. Na základě tohoto ustanovení se nařízení (ES) č. 1924/2006 nevztahuje na webové stránky, které jsou jednoznačně určeny pouze pro odborníky.

Jako příklady lze uvést:

Webová stránka, která slouží k prodeji potravin konečnému spotřebiteli, nesmí obsahovat odkaz na webové stránky pro odborníky. Webové stránky společností zabývajících se výrobou potravin

musí mít stránky pro konečného spotřebitele a stránky pro odbornou veřejnost v rámci jednoho portálu jednoznačně rozlišený.

Je tento přístup stále platný a na jaký typ informací určených výhradně pro odborníky se nařízení 1924/2006 vztahuje i s ohledem na níže uvedený rozsudek?

Soudní dvůr EU, v rozsudku ve věci C-19/15 (Verband Sozialer Wettbewerb eV proti Innova Vital GmbH) ze dne 14. 7. 2016 uvedl, že článek 1 odst. 2 nařízení (ES) č. 1924/2006 „je třeba vykládat v tom smyslu, že do působnosti tohoto nařízení spadají výživová nebo zdravotní tvrzení uvedená v obchodním sdělení týkajícím se potraviny, která má být jako taková dodána konečnému spotřebiteli, když toto sdělení není určeno konečnému spotřebiteli, ale výhradně zdravotnickým odborníkům“. (SZPI)

Závěr:

Používání výživových a zdravotních tvrzení podle nařízení (ES) č. 1924/2006 v komunikaci B2B:

Z výkladu Soudního dvora EU, který je obsažený v rozsudku ve věci C-19/15 (Verband Sozialer Wettbewerb eV proti Innova Vital GmbH) ze dne 14. 7. 2016) vyplývá, že se nařízení (ES) č. 1924/2006 vztahuje na všechna obchodní sdělení (včetně reklamy, B2B online obchodu) týkajících se výrobků určených konečnému spotřebiteli. V těchto sděleních tak není možné uvádět zdravotní a výživová tvrzení v rozporu s požadavky nařízení (ES) č. 1924/2006, byť jsou součástí obsahu webových stránek adresovaných zdravotníkům nebo distributorům. Nařízení se však nevztahuje na obchodní sdělení v rámci B2B online obchodu s výrobky, které nejsou určeny konečným spotřebitelům (např. B2B online obchod se surovinami pro výrobu potravin).

Dle výše uvedeného se nařízení (ES) č. 1924/2006 vztahuje na všechna obchodní sdělení týkající se výrobků určených konečnému spotřebiteli a nevztahuje se na obchodní sdělení v rámci B2B online obchodu s výrobky, které nejsou určeny konečnému spotřebiteli.

Regulace léčebných tvrzení dle nařízení (EU) č. 1169/2011 v komunikaci B2B:

S ohledem na povinnosti upravené v čl. 8 odst. 6, v čl. 8 odst. 7 a v čl. 8 odst. 8 nařízení (EU) č. 1169/2011 lze konstatovat, že zákaz léčebných tvrzení se uplatní i na vztahy B2B (zákaz léčebných tvrzení se vzhledem k povinnosti upravené v čl. 8 odst. 8 vztahuje i na suroviny). Výklad obsažený v rozsudku Soudního dvora EU C-19/15 je možné přijmout i pro léčebná tvrzení, jejichž zákaz je obsažen v čl. 7 odst. 3 nařízení (EU) č. 1169/2011.

V obsahu webových stránek typu online reklama či B2B online obchod tak není možné uvádět léčebná tvrzení v rozporu s požadavky nařízení (EU) č. 1169/2011 a zákona č. 40/1995 Sb., byť jsou takové webové stránky adresovány zdravotníkům nebo distributorům.

13) Předmět a oblast působnosti nařízení (ES) 1924/2006 komunikace B2B

V souvislosti s dotazem PPP řeší SZPI otázku, zda se nařízení 1924/2006 vztahuje i na B2B komunikaci, a to v těchto případech:

- a) B2B on-line reklama (např. katalog produktů)
- b) B2B online obchod s potravinami určenými v dané podobě konečným spotřebitelům
- c) B2B online obchod s potravinami neurčenými v dané podobě konečným spotřebitelům (např. surovina)

Článek 1 odst. 2 nařízení (ES) č. 1924/2006 uvádí: „Toto nařízení se vztahuje na výživová a zdravotní tvrzení, která jsou uváděna v obchodních sděleních, ať už při označování a obchodní

úpravě potravin, nebo v reklamách týkajících se potravin, které mají být takto dodány konečnému spotřebiteli, včetně potravin, jež jsou uváděny na trh nebalené nebo volně ložené.“

Vztahuje se nařízení 1924/2006 na B2B komunikaci ve výše uvedených případech?

Vztahuje se na výše uvedené i zákaz uvádění léčebných tvrzení dle čl. 7 nařízení EU č. 1169/2011? (SZPI)

Závěr: viz bod 12

14) Nutritionally balanced Complete Meal

PPP má výrobek s názvem "Nutritionally Balanced Complete Meal" a řeší, zda je tento název správný, protože při vývoji zohledňovali nejen, aby byly splněny makronutrienty, ale aby bylo i vyladěné složení. Výrobek byl vyvíjen tak, aby nejen splnil 20 % RHP makroživin (uvažují to, že člověk se stravuje 5x denně), ale aby současně bylo ve výrobku splněno např. aminokyselinové spektrum, omega-3 mastné kyseliny, aby obsah vlákniny byl vysoký, současně aby obsahoval výrobek nějaké "superfoods" jako je Maca a Ashwagandha, betaglukany, vitaminy a minerální látky opět 20 % RHP vitaminů a minerálních látek.

PPP vnímá výrobek jako náhradu za např. jedno jídlo, kdy člověk nestíhá, je v práci a místo toho, aby si zašel do fast food, si udělá tento koktejl, který je dle PPP zdravější. Za konkurenci považují Manu, která jejich koktejly označuje také jako "nutričně kompletní jídlo."

Měnit název výrobku by byl pro PPP problém z hlediska skladových zásob obalů, zákazníků a také proto, že konkurence uvádí na trh výrobek označený také jako nutričně kompletní jídlo.

Lze tedy používat u běžné potravinový název „nutričně kompletní jídlo“? (PPP)

SimplyMix_koktejl_1
5_prelepka_120x170

Závěr: Ustanovení čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) č. 1169/2011 stanoví:

„Informace o potravinách nesmějí být zavádějící, zejména:

c) vyvoláváním dojmu, že dotčená potravina má zvláštní charakteristiky, pokud všechny podobné potraviny mají ve skutečnosti stejné charakteristiky, zejména výslovným zdůrazňováním přítomnosti nebo nepřítomnosti určitých složek nebo živin“;

U potravin nelze použít název „nutričně kompletní jídlo“, protože běžná potravina nemůže být nutričně vyvážená stejně pro všechny spotřebitele a nesmí navozovat dojem, že jde o potravinu pro zvláštní výživu. Na základě výše uvedeného, dochází k porušení článku 7 a sdělení „nutričně kompletní jídlo“ nemůže být na potravinách uváděno.

Zpracoval: Ing. Veronika Vodolánová

Ing. David Zima

Schválil: Ing. Martin Štěpánek